

skyldu hjá keypmönnum at uppgveva beholdingnar.

- 3) Samtykt varð uppskot til forboð móti hamstring og prishæðkan.
- 4) Samtykt varð uppskot til kunngeran viðv. benzin.
- 5) Samtykt varð uppskot til sukurkort.
- 6) Samtykt varð uppskot viðvíkjandi hevan á kontrabókur í bankum og spari-kassum.
- 7) Samtykt varð uppskot til áheitan til Føroya fólk.

Fundur lokin.

Mitens  
greiddi frá hesum áliti.

A. Samuelsen

greiddi frá, hvussu umstøðurnar vóru undir seinasta verðaldar-kriggi. Fólk vóru bangin. Keypmenn venda sær til tingið at taka sær av vørforsýningini. Tað var eisini neyðugt at hava hitt almenna uppi í her. Tí millum manna verður hildið, at tað er logtingið, sum hevur ábyrgdina fyrri, at vit hava nóg mikið av vørum. Men hevur logtingið ábyrgdina, má tað eisini hava avgerðina viðvíkjandi innflutninginum í hendi. Hetta vil eisini gera tað lættari at verja móti »hamstring» og vøruokurprismum. Vit eiga longu nú at taka spurningin upp, um logtingið skal yvirtaka vørforsýningina. Tað, at keypmenn ikki seinast vildu ganga við til at taka vørforsýningina uppá seg var tí, at teir vildu ikki allir bera ábyrgdina fyrri ein og ein fyrri allar. Førutsetingin fyrri at logtingið skal taka vørforsýningina er, at peningurin kann veitast til vega at arbeiða við. Seinast flugu vit inn til 4 milliónur at trekkja uppá. Og nú segðist, at ríkisstýrið var sinnað at gera tað sama.

J. Patursson

Kom eisini inn á, hvussu stemningurin var millum manna í 1914. Var fyrri at nokta inn-forslu av ónýttisvørum. Fór harðliga móti prislutum. Konu-fólkini, segði hann, tóku hesar prislistar, krossaðu av og bestillu leyst og oyddu fiski-mannapeningin burtur í ónyttu. Talarin mælti fyrri at geva rúmlig sukurkort til sytling, at dyrka mest moguligt korn. Hann kom inná, hvussu Íslendingar og Norðmenn styðjaðu korn- og eplavelting. Hann bað vøru-nevndina ansa eftir, at okkara logtingsbókur, ið liggja í Keypmannahavn, vóru goymdar so væl, at einki hendi teim, um Danmark kom í kriggi.

P. M. Dam

kom eins og hinir røðararnir inná tær ringu flóðirnar. Alla staðni í verðini hava menn rýmt gamlar gótur og »doktrinar». Teir, ið áður hardest sum fyrri lívinum ímóti, at hitt privata virkisdomi í minsta muni skal verða skert og nervað, hava latið hesa mótsøðu falla. Eisini teir megu nú boygja seg fyrri, at einstaklingsins interessur megu víkja fyrri heildarinnar interessum. Vit sligja hetta av øllum teim fyriskipanum, ið t. d.

í okkara grannalondum, hvar ið samfelagið setur hin einstaka undir strangasta uppsýn og skerjir hansara vanligu framhjárætt. Av tí orðadrátti, ið er farin fram her, sæst, at eisini vit eru samdir um, at tað, ið tað nú ræður um, er at bjarga landinum og fólkinum, og í arbeiðinum fyrri hesum megu einstaklingsins interessur víkja fyrri heildar interessum. Vit eru longu gingnir við til at sýta, at hin einstaki hópar inn undir seg av føðivørum uppá kostnað av øðrum flógvarum. Men eru samdir um, at verður vøru-trot, megu vørunar rationerast, býst javnt út millum allar flógvarar. Eisini er sett forboð ímóti oyðslan av olju, okurprismu o. s. fr. Vit eru so stalt samdir um, at vit megu gera tað, ið gerast kann, fyrri at forsýna fólk við vørum og verja tað móti spekulantum. Spurningurin verður tí, hvussu skulu vit gera tað. Fólk ið byggja at logtinginum og leggja ábyrgdina á tað. Men skal tingið sita við allari ábyrgdini, má tað eisini sita við øllum møguleikum at veita fólkinum vøru og verja tað á annan hátt. Hitt beinasta — og tað er neyðturviligt at gera tað beinavegin — er at landið tekur alla vøruútførslna í sína hond. Ger tað tað, er tað lætt at verja móti »hamstring» og okurprismum. Innkeypsprisin hevur tingið, og er tí fort at seta ein rættvisan hægstapris.

Vørforsýningin er ómetiliga týðningarmikil. Men líka so týðningarmikið er at skipa so fyrri, atvinnulívið kann halda fram. Grunddarlagið fyrri hesum er, at vit hava benzin, olju, kol og salt. Tað er harmiligt, at vit ikki eru tryggjaðir her. Vit megu gera alt fyrri at fáa hesar vøru í størst møguligari nøgd til landið. Tað kann vera, at sambandið við Norðurlondini brestur. Vit hava so vesturlæðina — amerikuleiðina. Vit eru betur staddir í so máta enn í 1914. Nú hava vit »Tjaldur», 10 trolarar og hópin av stórum trolarum. Men tað er ikki nóg tryggjandi. Skonnartir og trolarar eru ikki farmaskip. Tey skulu helst vera í veiðu — tað er veiðan, vit skulu liva av. Okkum tørvar í hægsta stig til eitt størri farmaskip. Tað er tí tørvur á, at vit nú beinavegin taka spurningin upp um at keypa eitt hóskað farmaskip, eitt skip uppá stóð sum »Hal-landa», ið er um 2000 tons. Eitt tilfitt skip vildi verið tokt at haft eisini í friðartíðum. Eg hugsi uppá farmasiglingina sum liviveg hjá Føroyingum. Vit hava sjálvir altíð brúk fyrri tilfiskum skipi. Flytan av fiski-mönnum til Grønlands o. s. fr.

Tað hevur verið skotið til at eggja fólk til at dyrka epli, korn og grønmeti, í heila takið at royna at fáa mest moguligt burtur úr jørðini. Hetta er av allra størsta týðningi — vit megu gera alt tað, ið vit kunna í hesum fari.

Holm Jacobsen

talaði fyrri, at vørforsýningin

fór best fram í hondum grossist-anna. Teir høvdu bestilt nógvar vøru. Viðurskiptini vóru órðvisi nú enn í 1914, tá ið landið tók vørforsýningina.

Poul Niclasen

tók undir við A. Samuelsen og P. M. Dam, sum hildu, at logtingið hevði ábyrgdina. Tað hugsaðu fólk. Tingið mátti tí handla undir hesari ábyrgd og syrgja fyrri, at vit flugu vøru til landa. Vit máttu endiliga hugsa um at halda okkum klárar til at ganga vesturlæðina. Leiga skip áttu vit, um vit kundu, og kanska keypa, um til bar.

Amtmaðurin

segði, at hann vildi gera tað, ið hann kundi fyrri at fáa vørforsýningar spurningin greiddan, og vildi hann fegin arbeiða saman við tinginum í hesum máli. Hann bað tingið við tað sama seta eina nevnd, sum hann kundi ráðføra seg við og arbeiða saman við. Honum var, segði hann, givið mátt til at handla ríkisstýrisins vegna og seta neyðturviligar fyriskipanir í gildi. Hann og landsnevndin høvdu praktiskt gjørt tað, ið gerast kundi, og haft í huga allar teir tankar, ið frammi høvdu verið.

Djurhuus

tók undir við teim, ið talað høvdu um at fáa mest moguligt burtur úr jørðini til matna. Allt feroyskt korn, ið fæst í ár, mátti nýtast sum frækorn næsta ár, og premiur áttu at gevast teim, ið dyrkaðu korn.

Zachariasen

tók fram spurningin um at fáa skipa so fyrri, at øll í teim størstu plássunum, hvar ið ravn-magn var, kundu fáa pening til innsetan av ravnagnstreymi.

Um hetta mál talaðu m. a. Patursson, og M. A. Jacobsen.

## Kriggið.

Tá Týskland einki svar gav Onglandi og Fraklandi uppá teirra uppskot til frið millum tað og Polen, fóru hesi bæði londini sunnudagin í kriggi móti Týsklandi.

Sama dag stongdi hin enski flotin fyrri ferðslu til Týsklands yvir Norðsjógvinn; men teir tykjað ikki hava hettað sær inn í Eystursjógvinn, har týski flotin stongdi alla tilferslu til Polen.

Tó at Polakkar hava barst mannliga hava teir verið noydir at ikið undan fyrri Týskinum, ið hevur troðkað ógviliga harðliga fram. Tíðindini um kriggið í Polen hava verið óálitandi; men einki er at ivast í, at týski herurin hevur tikið stór landa-strekkir í Vest- og Suðurland og Korridorina alla. Polski herurin má víkja fyrri teim sterkastu týsku kanónunum, sum teir ikki eiga mákan til. Týskararnir segdu seg í gjár at vera komnir inn í polska høvuðsstaðin Warsjava. Polakkar siga seg, hóast hesa afturgongd at kunna

halda ímóti Týskinum í hvussu er eitt hálvt ár.

Ensk fløgfløg flugu inn yvir týskar havnabýir og tveittu niður sprengiknøttar.

Við franska landamarkið var heldur kvirt teir fyrstu dagarnar, men so byrjaði franski herurin álop sni, og Týskararnir máttu víkja. Bæði partar sigast at hava havt reiðiliga stórt manna-fall. Hvussu langt inn um mark franski herurin er komin, og um hann hevur brotið týsku festningslinjuna, kann ikki sigast fyrri vist enn.

Sigfriedlinjan brotin?

Tíðindini gingu sum eldur millum manna, at hin tilfitt týski kriggsverjugarðurin — Sigfriedlinjan — var brotin. Men sannleikin av hesum tíðindum vísti seg seinri at vera ivingasamur.

Tær fronsku herstyrkirnar hava burt seg væl inn um hitt týska markið ímóti Sigfriedlinjunni.

Týskararnir sigast nú at senda stórar herstyrkir frá tí polska frontinum móti vestfrontinum. Týskararnir siga seg at hava flutt alt civilfólkið burtur frá fransk-týska landamarkinum.

Polakkar hoppa undan.

Sum týsk tíðindi siga, ganga tær týsku herstyrkirnar við risastigum fram í Polen. Teir taka tann eina býin fyrri og annan eftir. Tað sær út sum Polakkararnir ikki orka at gera munandi mótsøðu.

Polsk tíðindi víðganga, at Týskararnir vinna. Men siga teir seg at selja hvønn tumma av jørð dýrt og undir stórum blóðstreymi.

England herjar á Týskararnar í luftini.

Teir siga seg at hava rakt fleiri kriggsskip. Annars hevur teirra kriggsforsla bigartil mest verið at stengja sjógvinn fyrri Týskinum. Teir hava innleift eitt moralsk kriggið ímóti Týskinum, soleiðis hava teir tveitt yvir Týskland 10—20 milliónir av flúgviskriftum, hvari teir mana týska fólkinum at gera enda á Hitler-stýrinum.

Torpederingin

av »Athenia», ið hevði 1400 ferðafólk umborð, vakti almiklan harm í Ameriku. Flest av ferðafólkunum vóru Amerikanarar.

Týskararnir siga seg ikki at eiga skyldina fyrri hesa torpedering.

Hópur av týskum skipum eru tikin ella søkt av enskum kriggsskipum. Týskir undirvatnsbátar hava eisini torpederað nóg ensk farmaskip. Siglingin innan fyrri »fárasónina» er so stalt alt annað enn stuttlig.

Samhaldið í tí enska imperi-um tykist at vera sterkt.

Tíðindi siga soleiðis, at fleiri indiskir fírstar, hitt afrikanska sambandið, New Zealand, Egypt og Kanada hava sagt seg fús at styðja England í tess bardaga móti Týsklandi.

Esbjerg bumbarderað.

Hetta setti ein ræðuligan kvøkk í alt hitt danska fólk. Hvat segði hetta álop? Var tað inn-gangur til kriggi móti Danmark, ella var tað ein flúgvumaskina, ið var villst inn yvir Esbjerg.

Týskararnir skundaðu sær at vitna, at tað var eingin týskur flúgvari, ið hevði gjørt hetta álop. Sama søgdu enskir menn. Tó siga teir, at teir kortini ikki tryggja fyrri teir flúgvarar, ið ikki komu heim aftur. Men tann enska loftsværðstjórnin hevði álagt øllum flúgvorum sínum ikki at nerva lutleysislandini.

Skipshýrnar eru farnar upp

við 100—200 pct. Hetta er orsakað av kriggstíðunum.

England sigist hava sett bann móti sølu av kuli til Noreg.

Ætlandi verður sama bann sett yvir fyrri øllum londum. Vit hava um 5—6000 tons av enskum kuli. Táið ið feroyskt kol ikki dugir einsamalt til maskiurkol, eigur longu nú við tað sama at vera sýtt at brúka annað enn feroyskt kol til húsbúrka.

Vørubýtan - »rationering» - okurprisir.

Ansio eftir hamstring og okurprismum.

Eitt, teir handlandi plaga at gera í ófriðartíðum, er at seta vøruprisirnar upp í topp-prisir, og já longri ófriðurin varir, tess hægri og hægri upp renna prisirnar. Av hesum grundum og fyrri at tryggja sær móti vøru-troti royna tey, ið hava nokur oyru at taka til, at keypa inn undir seg.

At helta er eitt óskil, megu allir menn víðganga. Tað fyrsta, ið ríkisstýrið tí gjordi, var at seta bann ímóti allari »hamstring», leggjan vøru inn undir seg, og at sýta monnum at taka hægri vinning uppá vørunar enn í friðartíðum. Hesa fyriskipan hevur amtmaðurin ríkisstýrisins vegna í samráð við logtingsins landsnevnd sett í gildi í Føroyum. Tað ræður tí um hjá óvrigheitini og einum hvørjum lóglýðnum flúgvvara at ansa eftir, at henda fyriskipan verður hildin. Tað er einki skil í, at summir, tí teir hava pening, skulu sleppa at liggja inni við fullum lóðum av biligum vørum, meðan hin fáteki má keypa tær dyru vørunar og kanska ein dag onga vøru fáa.

Nóg sigast longu at hava verið til forhoyr áti í Skansanum, skuldsett fyrri hamstring.

Ársaðalfundur Føroya Forngrípafelags

verður týsdagin 10. oktobr í ár kl. 15. á Føroya amts bóka-savni við hesari

dagsskrá:

- 1) Frágreiðing frá yrki felagsins.
- 2) Rótskapurin.
- 3) Ymist.

Nevndin.